

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Test 10

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Ady Endre: Száz hűségű hűség

*Alakos játék, százszor-zárt titok
Hős, futó bölcse újból és megint
Állok süppedten szókimondó bajban.
Cselek, barlangok, vermek, kárpitok,
Bozótok, lárvák, segítetek rajtam.*

*Ki száz alakban százszor volt szabad
S minden arcához öltött más mezet,
Éljen és csaljon titokba-veszetten,
Mert bárki másnál több és gazdagabb,
Mert csak a koldús egy és leplezetlen.*

*Ragyogjatok meg, tévesztő szemek,
Édes, hazug méz, pergő, szép szavak
Csorogjatok tarkán, számítva, bátran.
Mindenki másnak, mindig más legyek,
Változón szabad, gyűrűtlen, arátlan.*

*Enszavaimmal csaljam meg magam,
Melyvoltom gondján törjem víg fejem
És száz alakkal száz vitába törjön
Lelkem, valóm, e dús alaktalan,
Száz hűségű s egyetlen hű a földön. (1913)*

Forrás: Ady Endre: Versek. Szépirodalmi Kiadó. 629.

a. Milyen összefüggéseket fedez fel a cím és szöveg között?	5 pont
b. Milyen emberi léthelyzetben, milyen szándékkal szólal meg a vers beszélője?	5 pont
c. Milyennek látja és láttatja a lírai én saját személyiségét?	5 pont
d. Mi a vers alakzatainak szerepe a jelentésképzésben?	5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvasa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Az imádkozósáska (*Mantis religiosa*) vagy népies nevén ájtatos manó egy több mint 2300 fajt magába foglaló különleges rovarrend egyetlen hazai képviselője. Sajátos testfelépítése és viselkedése könnyen felismerhetővé és megkülönböztethetővé teszi a többi magyarországi hatlábútól. Első pár lába ugyanis a ragadozó életmódhoz alkalmazkodás eredményeképpen az évmilliók során a zsákmány megragadására szolgáló fogólábbá módosult, ami miatt a rend képviselőit összefoglalóan fogólábúak névvel illetik. Van azonban néhány további jellegzetességük, ami részben a zsákmány minél hatékonyabb elejtését, részben a ragadozóikkal szembeni védelmüket szolgálja. A fogólábúak ugyanis bár számos gerinctelenre, illetve ritkán kisebb gerincesre nézve komoly veszélyt jelentenek, maguk is ki vannak téve a rovarevők (jellemzően kétéltűek, hüllők, madarak és kisémlősök) támadásának. Márpedig ezek a predátorok az imádkozósáskák számára is olyan potenciális veszélyforrást jelentenek, amely valamennyi életszakaszukban fenyegetik egyedeiket, így a túlélésük szempontjából az egyik legerősebb szelekciós tényezők. A rovarevők sikerének valószínűségét ugyanakkor a fogólábúak sokféle anatómiai- és viselkedésbeli adaptációs mechanizmusa csökkenti, melyek egy része meglepően kifinomult és összetett formában jelenik meg.

(Paulovkin András: Az imádkozósáskák védekezési stratégiái.
<https://termvil.hu/2019/10/10/rejtozkodes-alcazas-utanzas/>)

- a. Emeljen ki öt jellemzőt az imádkozósáskáról! 5 pont
- b. Mit jelentenek a következő szavak a szövegben: *predátor*, *potenciális*, *szelekciós*, *adaptáció*? 4 pont
- c. Melyik szövegtípus sajátosságai érvényesülnek a szövegben? Indokolja három példával válaszát! 6 pont
- d. Fogalmazza meg 10–15 mondatban az imádkozósáska monológját! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **A tehetséges ember és környezetének viszonya a regényben** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. *Jókai Mór: Az arany ember*, *Móricz Zsigmond: Sárarany vagy más olvasott mű*) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott mű műfaji sajátosságai 5 pont
- b. a regény címe és a szereplő sorsa 5 pont
- c. a tehetséges ember és környezete 5 pont
- d. a főszereplő és a nők 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.